

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Β΄ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ

«Ρύθμιση λειτουργίας της ταχυδρομικής αγοράς, θεμάτων ηλεκτρονικών επικοινωνιών και άλλες διατάξεις»

I. Γενικές παρατηρήσεις

Το υπό συζήτηση και ψήφιση Νοσχ, όπως διαμορφώθηκε από την αρμόδια Διαρκή Επιτροπή, αποτελείται από δύο Μέρη, 34 άρθρα και δύο Παραρτήματα.

A. Με τις διατάξεις του Μέρους Α΄ (άρθρα 1 έως 21, Κεφάλαια Α΄ έως ΣΤ΄) ρυθμίζονται θέματα ταχυδρομικών υπηρεσιών και, ιδίως, ζητήματα που αφορούν τη μετάβαση σε καθεστώς πλήρους απελευθέρωσης της ταχυδρομικής αγοράς, από την 1.1.2013, με ενσωμάτωση της Οδηγίας 2008/6/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Φεβρουαρίου 2008 «για την τροποποίηση της οδηγίας 97/67/ΕΚ σχετικά με την πλήρη υλοποίηση της εσωτερικής αγοράς κοινοτικών ταχυδρομικών υπηρεσιών» (ΕΕ L 52/3), εφεξής «τρίτη ταχυδρομική Οδηγία».

Ειδικότερα, με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Α΄ (άρθρα 1 έως 5), προσδιορίζεται ο σκοπός του Μέρους Α΄, που είναι η οργάνωση της ταχυδρομικής αγοράς συμφώνως προς την Οδηγία 97/67/ΕΚ της 15.12.1997 (ΕΕ L 15 της 21.1.1998), όπως τροποποιήθηκε από τις Οδηγίες 2002/39/ΕΚ της 10.6.2002 (ΕΕ L 176 της 5.7.2002) και 2008/6/ΕΚ της 20.2.2008 (ΕΕ L 52 της 28.2.2008) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, με τις οποίες θεσπίζονται κανόνες που διέπουν την παροχή ταχυδρομικών υπηρεσιών, με στόχο την ανάπτυξη της ταχυδρομικής αγοράς και τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών προς όφελος των χρηστών. Επίσης, καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής των ως άνω διατάξεων (άρθρο 1), οριοθετούνται οι έννοιες που είναι κρίσιμες για την εφαρμογή του (άρθρο 2), τίθενται οι γενικές αρχές που διέπουν τις ταχυδρομικές υπηρεσίες (άρθρο 3) και καθορίζονται οι αρμοδιότητες των εμπλεκόμενων φορέων (Υπουργείο Μεταφορών, Υπο-

δομών και Δικτύων, το οποίο αποτελεί την Εθνική Αρχή του τομέα παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών και Εθνική Επιτροπή Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων, εφεξής Ε.Ε.Τ.Τ., που αποτελεί την Εθνική Ρυθμιστική Αρχή στον τομέα των ταχυδρομικών υπηρεσιών, άρθρα 4 και 5 αντιστοίχως).

Με το Κεφάλαιο Β΄ (άρθρα 6 έως 10) ρυθμίζονται, ιδίως, θέματα που αφορούν το περιεχόμενο και την ποιότητα της καθολικής υπηρεσίας (άρθρο 6), τον δημόσιο ή ιδιωτικό φορέα που παρέχει την καθολική υπηρεσία στο σύνολο της Επικράτειας, σε εκτέλεση σχετικής σύμβασης ανάθεσης που υπογράφεται μεταξύ αυτού και του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων (άρθρο 7), τη χρηματοδότηση (άρθρο 8), την τιμολόγηση (άρθρο 9) και τα εσωτερικά λογιστικά της συστήματα της καθολικής υπηρεσίας (άρθρο 10).

Με το Κεφάλαιο Γ΄ (άρθρα 11 έως 13) θεσπίζονται ρυθμίσεις για τη χορήγηση γενικών (άρθρο 11) και ειδικών αδειών παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών (άρθρο 12), και καθορίζονται οι υποχρεώσεις των φορέων παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών (άρθρο 13).

Με το Κεφάλαιο Δ΄ (άρθρα 14 και 15) τίθενται κανόνες για την προστασία των χρηστών ταχυδρομικών υπηρεσιών (άρθρο 14) και παρέχονται εξουσιοδοτήσεις για τον καθορισμό των πληροφοριών που πρέπει να διατηρούν οι φορείς παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών, τόσο για στατιστικούς λόγους, όσο και προκειμένου να ελέγχεται η συμμόρφωσή τους με τις διατάξεις του παρόντος (άρθρο 15).

Με το Κεφάλαιο Ε΄ (άρθρα 16 και 17) ρυθμίζονται ζητήματα αποζημίωσης χρηστών για πλημμελή παροχή υπηρεσιών (άρθρο 16) και επιβολής κυρώσεων από την Ε.Ε.Τ.Τ., όπως, π.χ., σε περίπτωση παράβασης διατάξεων του παρόντος και παραβίασης όρων της άδειας (άρθρο 17).

Με το Κεφάλαιο ΣΤ΄ (άρθρα 18 έως 21) εισάγονται, ιδίως, μεταβατικές διατάξεις. Μεταξύ άλλων, ορίζεται ότι, για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας του φορέα παροχής καθολικής υπηρεσίας διατηρείται, έως τις 31.12.2012, το αποκλειστικό δικαίωμα στην περισυλλογή, διαλογή, μεταφορά και διανομή των αντικειμένων αλληλογραφίας εσωτερικού, της εισερχόμενης και εξερχόμενης αλληλογραφίας (διασυνοριακό ταχυδρομείο) και του διαφημιστικού ταχυδρομείου, με όριο βάρους των μεταφερόμενων αντικειμένων τα πενήντα (50) γραμμάρια. Το ανωτέρω αποκλειστικό δικαίωμα του φορέα παροχής καθολικής υπηρεσίας, καθώς και το ανωτέρω όριο βάρους αίρονται από 1.1.2013 (άρθρο 18). Επίσης, χορηγείται στην «ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΑΧΥΔΡΟΜΕΙΑ (ΕΛ.ΤΑ) Α.Ε.» το αποκλειστικό δικαίωμα της χρήσης της επωνυμίας «Ελληνικά Ταχυδρομεία Α.Ε.» και του διακριτικού τίτλου «ΕΛ.ΤΑ» (άρθρο 19), ορίζονται οι καταργούμενες διατάξεις (άρθρο 20) και προβλέπεται ότι η «ΕΛ.ΤΑ Α.Ε.» παραμένει φορέας παροχής καθολικής υπηρεσίας έως την 31.12.2028».

Το Παράρτημα Ι περιλαμβάνει ρυθμίσεις για τον υπολογισμό του καθαρού κόστους της καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας, το δε Παράρτημα ΙΙ προσδιορίζει ποιοτικές προδιαγραφές για το ενδοκοινοτικό διασυνοριακό ταχυδρομείο.

Β. Με τις διατάξεις του Μέρους Β΄ (Κεφάλαια Ζ΄-ΙΑ΄) του Νσχ ρυθμίζονται θέματα ηλεκτρονικών επικοινωνιών και λοιπά θέματα αρμοδιότητας του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Συγκεκριμένως, με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ζ΄ (άρθρο 26) ανατίθεται στην Ελληνική Επιτροπή Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε.) η αρμοδιότητα για τη διαρκή μέτρηση και την καταγραφή των επιπέδων των ηλεκτρομαγνητικών πεδίων τα οποία οφείλονται στο σύνολο των σταθμών κεραιών κάθε είδους. Επιπλέον, δημιουργείται στην Ε.Ε.Α.Ε. το Εθνικό Παρατηρητήριο Ηλεκτρομαγνητικών Πεδίων, με αρμοδιότητα τον διαρκή έλεγχο της τήρησης των θεσμοθετημένων ορίων ασφαλούς έκθεσης του κοινού στα ηλεκτρομαγνητικά πεδία, όπως αυτά καθορίζονται στην ισχύουσα νομοθεσία, και τη διαρκή ενημέρωση του κοινού, και παρέχεται νομοθετική εξουσιοδότηση για την έκδοση Κανονισμού του Παρατηρητηρίου και τη ρύθμιση θεμάτων οργάνωσης και λειτουργίας του.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Η΄ (άρθρα 23-26) ρυθμίζονται, μεταξύ άλλων, θέματα σχετικώς με την άσκηση του επαγγέλματος του ραδιοηλεκτρονικού και του ραδιοτεχνικού, και τους όρους και τις προϋποθέσεις λειτουργίας των ραδιοηλεκτρονικών εργαστηρίων, με παροχή εξουσιοδότησης για την έκδοση προεδρικών διαταγμάτων.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Θ΄ (άρθρα 27-28) συνιστάται στη Γενική Διεύθυνση Επικοινωνιών του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Διεύθυνση Τηλεπικοινωνιακών Δικτυακών Υποδομών (Δ.Τ.Δ.Υ.), αρμόδια για την παρακολούθηση, την εποπτεία και τον έλεγχο των εγκαταστάσεων δικτύων τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών και την ασφάλεια της λειτουργίας των δικτύων, και ρυθμίζονται θέματα σχετικώς με τη διάρθρωση και τη στελέχωσή της. Επίσης, προβλέπεται η μετονομασία τριών (3) οργανικών μονάδων του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου Ι΄ (άρθρο 29) τροποποιούνται και συμπληρώνονται διατάξεις των νόμων 3431/2006 «Περί Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών και άλλες διατάξεις» και 2801/2000 «Ρυθμίσεις θεμάτων αρμοδιότητας του Υπουργείου Μεταφορών και Επικοινωνιών και άλλες διατάξεις». Ειδικότερα, μεταξύ άλλων, ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τις αρμοδιότητες της Εθνικής Επιτροπής Τηλεπικοινωνιών και Ταχυδρομείων (Ε.Ε.Τ.Τ.) σχετικώς με την εποπτεία και τον έλεγχο της χρήσης του φάσματος ραδιοσυχνότητων καθώς και τη χορήγηση αδειών κατασκευής κεραιών σταθμών στην ξηρά, και επανακαθορίζεται η έννοια του όρου «Κρατικά δίκτυα ηλεκτρονικών επικοινωνιών». Ρυθμίζονται θέματα που αφορούν τις αρμοδιότητες του

Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και το Εθνικό Μητρώο Ραδιοσυχνοτήτων, και προβλέπεται η συγκρότηση, με υπουργική απόφαση, διαρκούς επιτροπής για την παρακολούθηση θεμάτων διαδικτύου και ονομάτων χώρου (domain names). Περαιτέρω, θεσπίζεται αρμοδιότητα της Ε.Ε.Τ.Τ. να εκδίδει αποφάσεις με τις οποίες θα ρυθμίζει ζητήματα διευθυνσιοδότησης στο διαδίκτυο και τεχνολογικής ουδετερότητας των δικτύων, και παρέχεται εξουσιοδότηση για τον καθορισμό και τη ρύθμιση, με κοινή υπουργική απόφαση, των κατασκευών κεραιών χαμηλής ηλεκτρομαγνητικής περιβαλλοντικής όχλησης, οι οποίες εξαιρούνται από τη διαδικασία αδειοδότησης των νόμων 2801/2000 (άρθρο 1 παρ. 2Α) και 3431/2006 (άρθρο 31). Αυξάνεται σε 3.000.000 ευρώ το ανώτατο όριο του προστίμου το οποίο επιβάλλεται από την Ε.Ε.Τ.Τ. σε περίπτωση που ο πάροχος ηλεκτρονικών επικοινωνιών δεν συμμορφωθεί προς τις οριζόμενες υποχρεώσεις του εντός της προβλεπόμενης στο άρθρο 63 παρ. 1 του ν. 3431/2006 προθεσμίας. Επίσης, αυξάνεται το επιβαλλόμενο στους κατόχους κατασκευών κεραιών στην ξηρά διοικητικό πρόστιμο, στην περίπτωση που αυτοί δεν διαθέτουν άδεια ή πιστοποιητικό πληρότητας, ή η άδεια ή το πιστοποιητικό πληρότητας έχουν εκδοθεί βάσει ψευδών ή παραποιημένων στοιχείων. Το εν λόγω πρόστιμο θα επιβάλλεται εφεξής από την Ε.Ε.Τ.Τ.. Περαιτέρω, ανατίθεται εκ νέου στην Ε.Ε.Τ.Τ. η αρμοδιότητα για την έκδοση αδειών σχετικώς με την εγκατάσταση κατασκευών κεραιών σε δάση, δασικές εκτάσεις, πυρήνες εθνικών δρυμών κ.λπ., ενώ ο καθορισμός, η χωροθέτηση και η λειτουργία των πάρκων κεραιών παραμένουν στην αρμοδιότητα του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων. Επίσης, επανακαθορίζεται η διαδικασία αδειοδότησης για την εγκατάσταση κατασκευών κεραιών, διά της υποβολής ολοκληρωμένου φακέλου μέσω του Συστήματος Ηλεκτρονικής Υποβολής Αιτήσεων (Σ.ΗΛ.Υ.Α.), και καθορίζεται το εμβαδόν του οικίσκου ο οποίος χρησιμοποιείται για τη στέγαση μηχανημάτων τα οποία μεταδίδουν σήματα επίγειας ψηφιακής ευρυεκπομπής με χρήση συχνοτήτων για την εκπομπή ραδιοηλεκτροπτικού σήματος. Τέλος, επιτρέπεται η κατασκευή των απαραίτητων συνοδών έργων (οδοποιία, οικίσκοι κ.λπ.) στις τοποθετήσεις κεραιών, πομπών, αναμεταδοτών και άλλων συναφών εγκαταστάσεων, σε δάση, δασικές, δημόσιες χορτολιβαδικές και αναδασωτέες εκτάσεις ή εθνικούς δρυμούς υπό τις προβλεπόμενες προϋποθέσεις.

Με τις διατάξεις του Κεφαλαίου ΙΑ' (άρθρα 30-34), μεταξύ άλλων, παρέχεται εξουσιοδότηση για τη ρύθμιση θεμάτων αναγνώρισης των εταιρειών οι οποίες αναλαμβάνουν τη λογιστική τακτοποίηση των λογαριασμών της κινητής ναυτικής και της κινητής ναυτικής δορυφορικής υπηρεσίας ελληνικών εμπορικών πλοίων (εκκαθαρίστριες εταιρείες), και θεσπίζονται διατάξεις μεταβατικής ισχύος για την αδειοδότηση κατασκευών κεραιών. Ειδικότερα, προβλέπεται αποκλειστική προθεσμία είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από τη

θέση σε ισχύ του παρόντος, εντός της οποίας οι πάροχοι ηλεκτρονικών επικοινωνιών, οι πάροχοι δικτύου και οι κάτοχοι κατασκευών κεραιών νομίμως λειτουργούντων ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών σταθμών οι οποίες χρησιμοποιούνται για ραδιοφωνική ή τηλεοπτική ευρυεκπομπή, οφείλουν να εξασφαλίσουν τις προβλεπόμενες άδειες για την κατασκευή κεραιών οι οποίες στερούνται άδειας. Περαιτέρω, παρέχεται δυνατότητα μεταβίβασης κατά κυριότητα των κατασκευών κεραιών των τηλεοπτικών σταθμών εθνικής, περιφερειακής ή τοπικής εμβέλειας σε πάροχο δικτύου επίγειας ψηφιακής τηλεοπτικής ευρυεκπομπής. Τέλος, παρατείνεται έως το 2014 η άδεια λειτουργίας (η οποία έληξε την 31.12.2010) των λειτουργούντων σταθμών υπεραστικών λεωφορείων και των σταθμών φορτηγών αυτοκινήτων για φορτοεκφόρτωση εμπορευμάτων.

Γ. Συμφώνως προς την από 22.12.2008 Έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο {COM (2008) 884 τελικό}, «η τρίτη ταχυδρομική οδηγία ορίζει μια προθεσμία για το πλήρες άνοιγμα της αγοράς έως την 31η Δεκεμβρίου 2010 για τα περισσότερα κράτη μέλη (για την ακρίβεια, 95% των ταχυδρομικών αγορών της ΕΕ βάσει όγκων) και έως την 31η Δεκεμβρίου 2012 για τα υπόλοιπα κράτη μέλη. Η τρίτη ταχυδρομική οδηγία παρέχει, ως εκ τούτου, τη νομική βάση για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ταχυδρομικών υπηρεσιών».

Όπως ορίζει το σημείο 31 του προοιμίου της Οδηγίας 2008/6/ΕΚ, η προθεσμία για την ενσωμάτωση της Οδηγίας είναι η 31η Δεκεμβρίου 2010. Ωστόσο, η χώρα μας, μαζί με άλλα κράτη μέλη (Τσεχία, Κύπρος, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Ουγγαρία, Πολωνία, Ρουμανία και Σλοβακία) μπορεί να αναβάλει την έναρξη εφαρμογής της, έως την 31η Δεκεμβρίου 2012, και να διατηρήσει σε ισχύ, για το προαναφερθέν χρονικό διάστημα, τον αποκλειστικό τομέα. Ο λόγος για τον οποίο θεσπίσθηκε η εξαίρεση αυτή είναι, αφενός μεν η μετά την εφαρμογή της Οδηγίας 2002/39/ΕΚ, είσοδος κάποιων νέων χωρών στην Ε.Ε. και την, κατά συνέπεια, ενδεχόμενη αδυναμία τους να προσαρμοστούν σε μεταγενέστερο στάδιο των ταχυδρομικών μεταρρυθμίσεων, και, αφ' ετέρου τα ειδικά χαρακτηριστικά ορισμένων κρατών μελών, όπως ο μικρός πληθυσμός και το περιορισμένο γεωγραφικό μέγεθος, η ιδιαίτερα δύσκολη τοπογραφία, ο μεγάλος αριθμός νησιών, περίπτωση στην οποία εντάσσεται και η Ελλάδα.

Επισημαίνεται ότι η ταχυδρομική μεταρρύθμιση της Ε.Ε. ξεκίνησε το 1992 με τη δημοσίευση της Πράσινης Βίβλου για την ανάπτυξη της ενιαίας αγοράς ταχυδρομικών υπηρεσιών. Ακολούθησαν: α) η Οδηγία 97/67/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 1997, σχετικά «με τους κοινούς κανόνες για την ανάπτυξη της εσωτερικής αγοράς κοινοτικών ταχυδρομικών υπηρεσιών και τη βελτίωση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών» (ΕΕ L 15/14), που είναι γνωστή «ως πρώτη

ταχυδρομική Οδηγία», β) η Οδηγία 2002/39/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 10ης Ιουνίου 2002 «για την τροποποίηση της οδηγίας 97/67/ΕΚ, όσον αφορά το περαιτέρω άνοιγμα των κοινοτικών ταχυδρομικών υπηρεσιών στον ανταγωνισμό» (ΕΕ L 176/21), που αποτελεί τη «δεύτερη ταχυδρομική Οδηγία», και γ) ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1882/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Σεπτεμβρίου 2003 περί προσαρμογής στην απόφαση 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου των σχετικών με τις επιτροπές που επικουρούν την Επιτροπή στην άσκηση των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων της διατάξεων, οι οποίες προβλέπονται από πράξεις υποκείμενες στη διαδικασία του άρθρου 251 της Συνθήκης ΕΚ» (ΕΕ L 284/1).

II. Παρατηρήσεις επί των επί μέρους άρθρων του Νοχ

1. Επί του άρθρου 2 Α 16

Επισημαίνεται, συναφώς, ότι ο ορισμός του «χρήστη ταχυδρομικής υπηρεσίας» στο άρθρο 1 παρ. 2 ια της Οδηγίας είναι ευρύτερος από τον ορισμό που υιοθετείται στο άρθρο 2 Α 16 του παρόντος, δεδομένου ότι περιλαμβάνει και τους φορείς παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών. Στην Αιτιολογική Έκθεση δε δεν διαλαμβάνεται σχετική αιτιολογία για τον ως άνω αποκλεισμό.

2. Επί του άρθρου 3

Συμφώνως προς την παρ. 2 του άρθρου 3 του Νοχ, «Σε περίπτωση πολέμου ή επιστράτευσης ή για τη θεραπεία άμεσης κοινωνικής ανάγκης που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη ή υγεία, με απόφαση του Υπουργού Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων επιτρέπεται η επίταξη φορέων παροχής ταχυδρομικής υπηρεσίας. Με την απόφαση αυτή ρυθμίζεται και ο χρόνος διάρκειας αυτής». Η ρύθμιση αυτή συνιστά περίπτωση εφαρμογής του άρθρου 18 παρ. 3 του Συντάγματος σχετικά προς τις επιτάξεις για τις ανάγκες των ενόπλων δυνάμεων σε περίπτωση πολέμου ή επιστράτευσης ή για τη θεραπεία άμεσης κοινωνικής ανάγκης που μπορεί να θέσει σε κίνδυνο τη δημόσια τάξη ή υγεία. Επισημαίνεται, συναφώς, ότι η εκ της επιτάξεως δέσμευση δεν μπορεί να διατηρηθεί πέραν ορισμένου ευλόγου χρόνου, κατά την κρίση του δικαστηρίου, συνεκτιμωμένων των ειδικών συνθηκών κάθε συγκεκριμένης περίπτωσης. Εάν παρέλθει ο εύλογος αυτός χρόνος, η Διοίκηση υποχρεούται να άρει την επίταξη (ΣτΕ 3742/1977). Όσον αφορά την έννοια της κοινωνικής ανάγκης, αυτή οφείλει να είναι έκτακτη, επείγουσα και πρόσκαιρη, όχι δε μόνιμη, η οποία μπορεί να θεραπευθεί με αναγκαστική απαλλοτρίωση (ΣτΕ 3385/1995, 1063/1998, 1488/2009).

3. Επί του άρθρου 5 παρ. 1

α) Στο άρθρο 5 παρ. 1 περίπτ. κγ' γίνεται αναφορά στο «Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων». Επισημαίνεται συναφώς ότι, συμφώνως προς το άρθρο του 5 παρ. 1 ν. 3029/2002 (ΦΕΚ Α' 160), «Το Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων που ιδρύθηκε με τον ν. 6298/1934 (ΦΕΚ 346 Α`), όπως ισχύει, μετονομάζεται σε Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών (Ι.Κ.Α. Ε.Τ.Α.Μ.)».

β) Με τις διατάξεις της παρ. 2α του άρθρου 5 του παρόντος γίνεται ρητή παραπομπή στις διατάξεις των άρθρων 38, 39 και 44 του ν. 3959/2011. Δεδομένων, όμως, των εκτεταμένων αρμοδιοτήτων έρευνας και ελέγχου του προσωπικού της Ε.Ε.Τ.Τ. και των σημαντικών, προσωπικών και επαγγελματικών, πληροφοριών που περιέχονται σε γνώση τους, κρίνεται σκόπιμη η παραπομπή και στο άρθρο 41 του ν. 3959/2011 ως προς την υποχρέωση εχεμύθειας των προσώπων αυτών.

4. Επί του άρθρου 8

Με την προτεινόμενη ρύθμιση ορίζεται ότι το κόστος παροχής της καθολικής υπηρεσίας επιβαρύνει τον φορέα παροχής καθολικής υπηρεσίας κατά το μέρος παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών εντός της καθολικής υπηρεσίας, τους φορείς παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών εντός της καθολικής υπηρεσίας και τον κρατικό προϋπολογισμό. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων καθορίζεται το μέρος του καθαρού κόστους παροχής της καθολικής υπηρεσίας που επιβαρύνει τον κρατικό προϋπολογισμό. Με την ίδια απόφαση, μετά από εισήγηση της Ε.Ε.Τ.Τ., καθορίζεται ο τρόπος επιμερισμού του μέρους του καθαρού κόστους που επιβαρύνει τους φορείς παροχής ταχυδρομικής υπηρεσίας. Ο επιμερισμός κόστους γίνεται με τρόπο διαφανή, αντικειμενικό και ουδέτερο, ώστε να αποφεύγεται ο κίνδυνος διπλής καταβολής εισφορών τόσο για τις εκροές όσο και για τις εισροές των φορέων παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών. Η Ε.Ε.Τ.Τ. είναι αρμόδια για τον υπολογισμό και την εξατομίκευση των εισφορών αυτών για καθέναν από τους φορείς παροχής ταχυδρομικής υπηρεσίας.

Επισημαίνεται συναφώς ότι, κατά την έκδοση των ανωτέρω αποφάσεων και συνεκτιμωμένου του γεγονότος ότι η καθολική ταχυδρομική υπηρεσία συνιστά Υπηρεσία Γενικού Οικονομικού Συμφέροντος (Υ.Γ.Ο.Σ.), πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι αρχές της μη διάκρισης, της διαφάνειας και της προστασίας του ελεύθερου ανταγωνισμού, να τηρούνται δε κατά τον προσδιορισμό του σχετικού αντισταθμίματος οι ρυθμίσεις περί κρατικών ενισχύσεων του άρθρου 107 παρ. 1 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πρώην άρθρου 87 της ΣΕΚ). Σημειώνεται ότι, στην περίπτωση αυτή, υπάρχει υποχρέωση γνωστοποίησης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, συμφώ-

νως προς το άρθρο 108 παρ. 3 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (πρώην άρθρο 88 της ΣΕΚ).

5. Επί του άρθρου 11 παρ. 2

Συμφώνως προς την προτεινόμενη διάταξη, με Κανονισμό που εκδίδει η Ε.Ε.Τ.Τ. και ο οποίος δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ρυθμίζονται οι κατηγορίες των γενικών αδειών, ο τρόπος εγγραφής των φυσικών και νομικών προσώπων στο Μητρώο, ο καθορισμός του ύψους των ετήσιων ανταποδοτικών τελών και ο τρόπος καταβολής τους, καθώς και κάθε σχετικό θέμα που αφορά τις γενικές άδειες. Εν προκειμένω χρήζει διευκρίνισης και ρύθμισης στον ανωτέρω Κανονισμό της Ε.Ε.Τ.Τ. εάν οι γενικές άδειες είναι δεκτικές εκμίσθωσης, μεταβίβασης, ή εν γένει εκμετάλλευσης, όπως οι ειδικές άδειες του άρθρου 12 του Νοχ.

6. Επί του άρθρου 12 παρ. 2

Επισημαίνεται συναφώς ότι, με την εξουσιοδοτική διάταξη της παρ. 2 του παρόντος, προβλέπεται, μεταξύ άλλων, ότι με Κανονισμό της Ε.Ε.Τ.Τ. ρυθμίζονται η διαδικασία χορήγησης, ανανέωσης, τροποποίησης, εκμίσθωσης, παραχώρησης χρήσης, μεταβίβασης, συνεκμετάλλευσης, αναστολής και ανάκλησης των ειδικών αδειών, ο καθορισμός του ύψους των ετήσιων ανταποδοτικών τελών και ο τρόπος καταβολής τους, καθώς και κάθε σχετικό θέμα που αφορά τις ειδικές άδειες. Για λόγους πληρότητας, προτείνεται να συμπληρωθεί η εξουσιοδότηση με τον καθορισμό, από τον ίδιο Κανονισμό της Ε.Ε.Τ.Τ., των προϋποθέσεων χορήγησης της ειδικής άδειας, οι οποίες, σε κάθε περίπτωση, δεν ανήκουν απλώς στα σχετικά με τις άδειες θέματα, αλλά αποτελούν κεντρικό ζήτημα για τη χορήγησή τους (βλ. και αντικαθιστάμενη διάταξη του άρθρου 13 του ν. 2668/1998).

7. Επί του άρθρου 16

Δεδομένου ότι ο φορέας παροχής ταχυδρομικής υπηρεσίας αποτελεί επιχείρηση ιδιωτικού δικαίου, η ευθύνη του κρίνεται βάσει των κανόνων του ιδιωτικού δικαίου και, ειδικότερα, συμφώνως προς τη συμβατική σχέση που τον συνδέει με τους χρήστες. Η συμβατική σχέση μεταξύ ταχυδρομικής επιχείρησης και χρήστη (ταχυδρομική σύμβαση) εντάσσεται στην ειδική κατηγορία των συμβάσεων έργου, οι οποίες αποκαλούνται συμβάσεις μεταφοράς, και αποτελεί ειδική μορφή των τελευταίων (βλ. Κ. Παμπούκη, Η ταχυδρομική σύμβαση, ΕπισκεΔ Δ/2005, 858). Επ' αυτής εφαρμόζονται καταρχήν οι ειδικές ταχυδρομικές διατάξεις του παρόντος, επικουρικώς δε οι γενικές περί μεταφορών διατάξεις. Οι ως άνω ρυθμίσεις (ιδίως το άρθρο 16 του Νοχ), ως ειδικές, αποκλείουν τις γενικές περί ευθύνης διατάξεις του αστικού δικαίου. Εφαρμογή των γενικότερων διατάξεων του αστικού δικαίου εί-

ναι δυνατή μόνο συμπληρωματικώς και υπό τον όρο ότι δεν έρχονται σε αντίθεση προς τις ειδικότερες διατάξεις του ταχυδρομικού δικαίου. Το ζήτημα της ευθύνης μπορεί να ρυθμίζεται συμπληρωματικώς στους Χάρτες Υποχρεώσεων Καταναλωτή, που είναι υποχρεωμένες να καταρτίζουν οι ταχυδρομικές επιχειρήσεις (άρθρο 13 παρ. 1ζ του Νσχ).

Συμφώνως προς το άρθρο 16 παρ. 1 και 2 του Νσχ, «1. Η πλημμελής παροχή υπηρεσιών γεννά δικαίωμα κατ' αποκοπή αποζημίωσης των χρηστών. Ειδικά η απώλεια ή καθυστερημένη επίδοση απλώς ταχυδρομικών αντικειμένων δεν γεννά δικαίωμα αποζημίωσης. 2. Με απόφαση της Ε.Ε.Τ.Τ. καθορίζεται το μέγιστο ύψος της κατ' αποκοπή αποζημίωσης, με την επιφύλαξη των επόμενων παραγράφων». Περαιτέρω με την παρ. 4 του παρόντος ορίζεται ότι «Ο κατά τα ανωτέρω περιορισμός της αποζημίωσης με την χορήγηση κατ' αποκοπήν αποζημίωσης καταλαμβάνει κάθε απαίτηση του χρήστη που απορρέει από την παροχή ταχυδρομικών υπηρεσιών, είτε από σύμβαση είτε από αδικοπραξία, και δεν ισχύει, εάν η παράβαση της συμβατικής υποχρέωσης ή η αδικοπραξία ανάγεται σε δόλο του φορέα παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών ή των προσώπων που ενεργούν για λογαριασμό του. Ο φορέας παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών απαλλάσσεται σε κάθε περίπτωση από οποιαδήποτε ευθύνη εξ οιασδήποτε αιτίας σχετικά με πλημμελή εκπλήρωση ταχυδρομικών υπηρεσιών, εφόσον δεν οχληθεί γραπτώς εντός έξι (6) μηνών από την κατάρτιση της ταχυδρομικής σύμβασης».

Εν προκειμένω ο κανόνας είναι η κατ' αποκοπή αποζημίωση, ενώ, υπό τις τροποποιούμενες ρυθμίσεις του άρθρου 24 του ν. 2668/1998, η κατ' αποκοπή αποζημίωση συνιστούσε την εξαίρεση, καλύπτοντας μόνο όσες περιπτώσεις είχαν προσδιορισθεί με απόφαση του Υπουργού Μεταφορών και Επικοινωνιών, μετά από γνώμη της Ε.Ε.Τ.Τ..

Η καθιέρωση κατ' αποκοπήν αποζημίωσης, κατ' απόκλιση της αρχής της πλήρους αποζημίωσης, έχει την έννοια ότι περιορίζει την αξίωση του χρήστη ταχυδρομικών υπηρεσιών για μεγαλύτερη αποζημίωση (ποσοτικός περιορισμός), ενώ, ταυτοχρόνως, τον απαλλάσσει από την υποχρέωση απόδειξης του ύψους της ζημίας του (ΜΠρΘεσ 11980/2008, ΕπισκΕμπΔ 2008, 923 επ.. Βλ., επίσης, Μ. Σταθόπουλο, Γενικό Ενοχικό Δίκαιο, Αθήνα-Θεσσαλονίκη, 2004, σελ. 93 επ.).

Σκοπός της νομοθετικής καθιέρωσης ποσοτικού περιορισμού της ευθύνης είναι, ιδίως, οι αυξημένοι κίνδυνοι στους οποίους είναι εκτεθειμένος ο φορέας παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών και τους οποίους αναλαμβάνει κατά την άσκηση της επιχειρηματικής του δραστηριότητας, πολύ περισσότερο όταν πρόκειται για τον φορέα παροχής της καθολικής υπηρεσίας (ευθύνη από διακινδύνευση). Σε αντίθετη περίπτωση, ο κίνδυνος που θα αναλάμβαναν οι πάροχοι δεν θα μπορούσε να ποσοτικοποιηθεί και, άρα, θα ήταν μη μετρήσιμος, απρόβλεπτος, επομένως, δεν θα μπορούσε να αποτελέσει αντικείμε-

νο σύμβασης ασφάλισης και θα ικανός να πλήξει την ίδια την υπόσταση της επιχείρησης ταχυδρομικής υπηρεσίας. Παράλληλως, ο ποσοτικός περιορισμός επιτρέπει στον φορέα της καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας να διαμορφώνει χαμηλά ταχυδρομικά τέλη, διατηρώντας την υπηρεσία προσβάσιμη σε όλους τους πολίτες (βλ. Β. Τουντόπουλο, Η ευθύνη του φορέα καθολικής ταχυδρομικής υπηρεσίας, ΕπισκεΔ 2005, σελ. 865, 869 επ.). Περαιτέρω, ο ποσοτικός περιορισμός της αποζημίωσης επιτρέπει την αντιμετώπιση των δυσχερειών απόδειξης της ζημίας του χρήστη και της ευθύνης της ταχυδρομικής επιχείρησης. Το γεγονός αυτό αποκτά μεγαλύτερη σημασία στις περιπτώσεις παροχής υπηρεσιών διεθνούς ταχυδρομείου, όπου ο καταλογισμός της υπαιτιότητας και ο επιμερισμός της ζημίας μεταξύ περισσότερων ταχυδρομικών επιχειρήσεων είναι πρακτικώς δυσχερές.

Με την κατ' αποκοπή αποζημίωση και τον ποσοτικό περιορισμό της ευθύνης των ταχυδρομικών επιχειρήσεων εξασφαλίζεται ένα ελάχιστο ποσοστό αποζημίωσης υπέρ του χρήστη ταχυδρομικών υπηρεσιών, το οποίο δεν επιτρέπεται να μειωθεί περαιτέρω. Δεδομένης, μάλιστα, της σημασίας των διατάξεων αυτών για την προστασία των δικαιωμάτων των καταναλωτών, κάθε αντίθετη συμφωνία που περιορίζει περισσότερο την ευθύνη των ταχυδρομικών εταιρειών, είτε είναι φορείς καθολικής υπηρεσίας είτε όχι, είναι άκυρη.

Εξαίρεση από τον ποσοτικό περιορισμό της ευθύνης και επαναφορά στον κανόνα της πλήρους αποζημίωσης προβλέπεται στην περίπτωση που η παραβίαση του συμβατικής υποχρέωσης ή η αδικοπραξία ανάγεται σε δόλο του φορέα παροχής ταχυδρομικών υπηρεσιών ή των προσώπων που ενεργούν για λογαριασμό τους. Η ίδια αντιμετώπιση υιοθετείται και σε άλλους κλάδους του δικαίου των μεταφορών (π.χ. αεροπορικές, θαλάσσιες κλπ.), απηχεί δε την αρχή της καλής πίστης (ΑΚ 288).

Με την προτεινόμενη ρύθμιση (άρθρο 16 παρ. 1 δεύτερο εδ). θεσπίζεται ειδική περίπτωση αποκλεισμού της ευθύνης και μη γένεσης υποχρέωσης αποζημίωσης του φορέα της ταχυδρομικής υπηρεσίας, εάν απωλεσθούν ή εάν γίνει καθυστερημένη επίδοση απλών ταχυδρομικών αντικειμένων. Συνεπώς, ο αποκλεισμός της ευθύνης δεν ισχύει προκειμένου περί ταχυδρομικών αντικειμένων που αποστέλλονται ως συστημένα ή ως αντικείμενα δηλωμένης αξίας ή έναντι αντικαταβολής. Ωστόσο, χρήζει διευκρίνισης εάν, πέρα από τον αποκλεισμό της αποζημίωσης, αποκλείεται και το δικαίωμα του χρήστη να απαιτήσει από την ταχυδρομική επιχείρηση επιστροφή του αταλλάγματος που κατέβαλε για την πλημμελή ταχυδρομική υπηρεσία.

8. Επί του άρθρου 20 παρ. 16

Με την παρ. 1β του άρθρου 29 του παρόντος ορίζεται ότι, από τη θέση του σε ισχύ, καταργείται ο ν. 2668/1998 «Οργάνωση του τομέα παροχής ταχυ-

δρομικών υπηρεσιών και άλλες διατάξεις» (Α΄ 282), όπως έχει τροποποιηθεί από τον ν. 3185/2003 (Α΄ 229), πλην των άρθρων 23, 26, 27, 28 και 29. Επισημαίνεται, συναφώς, ότι η εξουσιοδοτική διάταξη του άρθρου 27 παρ. 2 περ. Γ του ν. 2668/1998 έχει κριθεί αντισυνταγματική, ως αντίθετη προς τις διατάξεις του άρθρου 43 παρ. 2 του Συντάγματος, «διότι ...τα θέματα, τα οποία εξουσιοδοτείται να ρυθμίσει η κανονιστικώς δρώσα Διοίκηση με τους Βασικό και Οικείους Κανονισμούς, δεν μπορούν να θεωρηθούν ειδικότερα ή μερικότερα ή λεπτομερειακά ή τεχνικά. Δεν είναι συνταγματικά επιτρεπτό η επίμαχη εξουσιοδότηση να απευθύνεται σε όργανο άλλο από τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας και ο προσβαλλόμενος Κανονισμός είναι παράνομος και ανίσχυρος» (ΟΛΣΤΕ 1892/2010. Βλ., επίσης, ΣΤΕ 445/2010, 446/2010, 4021/2010, 4050/2010, 4051/2010, 4052/2010, 4053/2010).

9. Επί του άρθρου 21 παρ. 2

Το άρθρο 21 παρ. 2 του παρόντος ορίζει ότι «η ΕΛΤΑ Α.Ε. παραμένει φορέας παροχής καθολικής υπηρεσίας έως την 31.12.2028». Επισημαίνεται, συναφώς ότι, συμφώνως προς το άρθρο 1 παρ. 4 της Οδηγίας (αντικαθιστάμενη διάταξη του άρθρου 4 παρ. 2 της Οδηγίας 96/67/ΕΚ), τα κράτη μέλη μπορούν να καθορίζουν μια ή περισσότερες επιχειρήσεις ως φορείς παροχής καθολικής υπηρεσίας, ώστε να καλύπτεται το σύνολο της επικράτειας. Επίσης, μπορούν να ορίζουν διάφορες επιχειρήσεις για την παροχή διαφορετικών στοιχείων της καθολικής υπηρεσίας και/ή την κάλυψη διαφορετικών τμημάτων της εθνικής επικράτειας. Όταν ορίζουν τις επιχειρήσεις αυτές, τα κράτη μέλη καθορίζουν, τηρουμένου του κοινοτικού δικαίου, τις υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των επιχειρήσεων αυτών και τις δημοσιεύουν. Ειδικότερα, τα κράτη μέλη λαμβάνουν μέτρα για να εξασφαλίσουν ότι οι όροι υπό τους οποίους ανατίθενται οι καθολικές υπηρεσίες βασίζονται στις αρχές της διαφάνειας, της απαγόρευσης των διακρίσεων και της αναλογικότητας, ώστε να διασφαλίζεται η συνέχεια της παροχής καθολικής υπηρεσίας, δεδομένου του σημαντικού ρόλου που διαδραματίζει για την κοινωνική και εδαφική συνοχή. Περαιτέρω ορίζεται ότι «ο καθορισμός του φορέα παροχής καθολικής υπηρεσίας υπόκειται σε τακτική αναθεώρηση και επανεξετάζεται βάσει των όρων και των αρχών του παρόντος άρθρου. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν, ωστόσο, ότι η διάρκεια του καθορισμού αυτού προβλέπει επαρκή περίοδο για την απόδοση των επενδύσεων».

Επίσης, συμφώνως προς την παρ. 2 του άρθρου 7 της Οδηγίας 97/67/ΕΚ, όπως τροποποιήθηκε από την παρ. 8 του άρθρου 1 της Οδηγίας 2008/6/ΕΚ, «τα κράτη μέλη μπορούν να εξασφαλίζουν την παροχή καθολικών υπηρεσιών αναθέτοντας τις υπηρεσίες αυτές σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες και ρυθμίσεις περί δημοσίων συμβάσεων, περιλαμβανομένων, όπως προβλέπει η οδηγία 2004/17/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβου-

λίου, της 31ης Μαρτίου 2004, περί συντονισμού των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων στους τομείς του ύδατος, της ενέργειας, των μεταφορών και των ταχυδρομικών υπηρεσιών, του ανταγωνιστικού διαλόγου ή των διαδικασιών που υπόκεινται σε διαπραγμάτευση, με ή χωρίς δημοσίευση προκήρυξης σύμβασης».

Εν όψει των ανωτέρω εγείρεται προβληματισμός σχετικώς με το εάν ο νομοθετικός ορισμός της ΕΛΤΑ Α.Ε. ως φορέα παροχής καθολικής υπηρεσίας έως την 31.12.2028, χωρίς, μάλιστα, να προβλέπεται τακτική αναθεώρηση συμφώνως προς τις προαναφερθείσες αρχές, εναρμονίζεται προς την ως άνω ρύθμιση του άρθρου 1 παρ. 4 της Οδηγίας 2008/6/ΕΚ.

10. Επί του άρθρου 23

Με τις διατάξεις του προτεινόμενου άρθρου παρατίθενται, μεταξύ άλλων, οι ορισμοί των επαγγελματιών του Ραδιοηλεκτρονικού Α', του Ραδιοηλεκτρονικού Β', του Ραδιοτεχνικού Α' και του Ραδιοτεχνικού Β'. Εν προκειμένω, για λόγους πληρότητας, θα μπορούσε να περιλαμβάνεται στους ανωτέρω ορισμούς παραπομπή στο προβλεπόμενο διά του άρθρου 24 παρ. 1 α) προεδρικό διάταγμα, το οποίο θα ορίσει τα απαιτούμενα για την άσκηση των ανωτέρω ειδικοτήτων τυπικά προσόντα (τίτλους σπουδών κ.λπ.).

11. Επί του άρθρου 29 παρ. 8

Με την προτεινόμενη διάταξη επεκτείνεται η προθεσμία εντός της οποίας η Ε.Ε.Τ.Τ. υποχρεούται να προβεί σε έλεγχο των έγγραφων καταγγελιών για επιβλαβείς παρεμβολές σε δίκτυα ραδιοεπικοινωνίας, ενσύρματα δίκτυα, ηλεκτρονικό εξοπλισμό ή ραδιοεξοπλισμό, από δεκαπέντε (15) σε τριάντα (30) ημέρες. Οι καταγγελίες αξιολογούνται και ελέγχονται κατά προτεραιότητα, βάσει της σοβαρότητάς τους. Δεδομένου ότι σκοπός της προτεινόμενης διάταξης είναι η ταχεία αντιμετώπιση των εν λόγω επιβλαβών παρεμβολών, θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να διευκρινισθούν οι συνέπειες της παράδοσης άπρακτης της ανωτέρω προθεσμίας.

12. Επί του άρθρου 29 παρ. 10

Με την προτεινόμενη διάταξη αυξάνεται το ανώτατο όριο του προβλεπόμενου στο άρθρο 63 (παρ. 2 περ. β') του ν. 3431/2006 προστίμου, στα 3.000.000 ευρώ (από 2.000.000 ευρώ), το οποίο επιβάλλεται από την Ε.Ε.Τ.Τ. σε περίπτωση που ο πάροχος ηλεκτρονικών επικοινωνιών δεν συμμορφωθεί προς τις οριζόμενες στο άρθρο 63 παρ. 1 του ν. 3431/2006 υποχρεώσεις του, εντός της προβλεπόμενης προθεσμίας. Εν προκειμένω, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να τεθούν κριτήρια για την κλιμάκωση του εν λόγω προστίμου, αναλόγως προς τη σοβαρότητα της παράβασης.

13. Επί του άρθρου 29 παρ. 13

Με την προτεινόμενη διάταξη αντικαθίσταται η παρ. 17 του άρθρου 31 του ν. 3431/2006 σχετικά με τη διαδικασία για τη χορήγηση αδειών εγκατάστασης κατασκευών κεραιών. Συγκεκριμένως, πριν από την εγκατάσταση κατασκευής κεραιάς ή την τροποποίηση υφιστάμενης κατασκευής κεραιάς, ο ενδιαφερόμενος υποβάλλει ολοκληρωμένο φάκελο, μέσω του Συστήματος Ηλεκτρονικής Υποβολής Αιτήσεων (Σ.ΗΛ.Υ.Α.). Ο ολοκληρωμένος φάκελος περιλαμβάνει τις κάτωθι αιτήσεις/μελέτες: α) αίτηση προς την Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (Υ.Π.Α.) σχετικά με την ασφάλεια της αεροπλοΐας, β) αίτηση για τη χορήγηση δικαιωμάτων χρήσης ραδιοσυχνοτήτων ή αποδεικτικό νόμιμης χρήσης των συχνοτήτων εκπομπής και λήψης, όπως αναφορά σχετικών αποφάσεων χορήγησης δικαιωμάτων της Ε.Ε.Τ.Τ. ή αναφορά σε διατάξεις εξαιρέσεως από την εν λόγω υποχρέωση στις οποίες υπάγεται ο αιτών, γ) Μελέτη Ραδιοεκπομπών για την έκδοση θετικής γνωμάτευσης της Ε.Ε.Α.Ε., δ) Μελέτη Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων ή, κατά περίπτωση, αίτηση υπαγωγής στις Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις, συμφώνως προς τις κείμενες διατάξεις περί περιβαλλοντικής αδειοδότησης, ε) μελέτη για την τοποθέτηση των σχετικών εγκαταστάσεων συμφώνως προς τις κείμενες πολεοδομικές διατάξεις, στ) άλλες αιτήσεις που πιθανόν απαιτούνται κατά περίπτωση και ζ) υπεύθυνη δήλωση του ν. 1599/1986 για την πληρότητα του φακέλου (παρ. Α της αντικαθιστάμενης δια του παρόντος παρ. 17 του άρθρου 31 του ν. 3431/2006).

Οι αρμόδιες υπηρεσίες οφείλουν εντός τεσσάρων μηνών από την ηλεκτρονική υποβολή ολοκληρωμένου φακέλου να ελέγξουν, μέσω διαδικτυακής πρόσβασης στο Σ.ΗΛ.Υ.Α., τα θέματα της αρμοδιότητάς τους και να ενημερώσουν το Σ.ΗΛ.Υ.Α. α) για την έκδοση των εγκρίσεών τους, ή β) για την ύπαρξη τυπικών ελλείψεων ή λαθών στις κατατεθειμένες αιτήσεις και μελέτες, προκειμένου να συμπληρωθούν/διορθωθούν, ή γ) για την αιτιολογημένη απόρριψη των κατατεθειμένων αιτήσεων/μελετών (παρ. Β της αντικαθιστάμενης δια του παρόντος παρ. 17 του άρθρου 31 του ν. 3431/2006).

Η Ε.Ε.Τ.Τ., μετά την πάροδο τεσσάρων μηνών από την ηλεκτρονική υποβολή ολοκληρωμένου φακέλου, είτε εκδίδει Άδεια Κατασκευής Κεραιάς, εφόσον έχουν εκδοθεί όλες οι απαιτούμενες εγκρίσεις από τις αρμόδιες Υπηρεσίες, είτε εκδίδει Πιστοποιητικό Πληρότητας του υποβληθέντος φακέλου, κατόπιν ελέγχου πληρότητας, και υπό την προϋπόθεση της σύμφωνης γνώμης της Ε.Ε.Α.Ε. και της Υ.Π.Α., καθώς και της χορήγησης δικαιωμάτων χρήσης συχνοτήτων από την Ε.Ε.Τ.Τ., είτε απορρίπτει την αίτηση, σε περίπτωση μίας τουλάχιστον αιτιολογημένης απόρριψης υποβληθείσας, κατά τα ανωτέρω (παρ. Α και Β), αίτησης ή μελέτης από τις αρμόδιες Υπηρεσίες. Το ως άνω Πιστοποιητικό Πληρότητας καταργείται όταν εκδοθεί η Άδεια Κατα-

σκευής Κεραίας (παρ. Γ της αντικαθιστάμενης δια του παρόντος παρ. 17 του άρθρου 31 του ν. 3431/2006).

Ο κάτοχος, μετά την έκδοση της Άδειας Κατασκευής Κεραίας ή του Πιστοποιητικού Πληρότητας, δύναται να προβεί στην εγκατάσταση και την έναρξη λειτουργίας της κεραίας. Η σύνδεση της κατασκευής κεραίας με τα δίκτυα κοινής ωφέλειας επιτρέπεται εφόσον η συγκεκριμένη κατασκευή κεραίας διαθέτει Άδεια Κατασκευής Κεραίας ή Πιστοποιητικό Πληρότητας (παρ. Ε της αντικαθιστάμενης δια του παρόντος παρ. 17 του άρθρου 31 του ν. 3431/2006).

Το Πιστοποιητικό Πληρότητας ανακαλείται με απόφαση της Ε.Ε.Τ.Τ., εάν απορριφθεί έστω και μία εκ των αιτήσεων ή μελετών από τις αρμόδιες υπηρεσίες. Η απόφαση αυτή κοινοποιείται στον κάτοχο της συγκεκριμένης κατασκευής κεραίας, ο οποίος οφείλει να προβεί σε άμεση αποξήλωσή της (παρ. ΣΤ της αντικαθιστάμενης δια του παρόντος παρ. 17 του άρθρου 31 του ν. 3431/2006).

Υπό το φως των ανωτέρω, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να διευκρινισθεί, στην περίπτωση κατά την οποία, μετά την έκδοση Πιστοποιητικού Πληρότητας φακέλου που αφορά συγκεκριμένη κατασκευή κεραίας, οι αρμόδιες υπηρεσίες δεν προβούν στον έλεγχο και την έγκριση ή την απόρριψη των λοιπών απαιτούμενων αιτήσεων/μελετών, εάν η εν λόγω κατασκευή κεραίας διατηρείται, και συνεχίζεται η λειτουργία της μόνο βάσει του Πιστοποιητικού Πληρότητας, χωρίς την έκδοση Άδειας Κατασκευής Κεραίας από την Ε.Ε.Τ.Τ., και για ποιο χρονικό διάστημα.

Επίσης, σε περίπτωση που οι αρμόδιες υπηρεσίες διαπιστώσουν τυπικές ελλείψεις ή λάθη στις κατατεθειμένες αιτήσεις/μελέτες, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να τεθεί προθεσμία εντός της οποίας οι ενδιαφερόμενοι θα δύνανται να προβούν στη συμπλήρωση ή τη διόρθωσή τους, καθώς και προθεσμία εντός της οποίας οι αρμόδιες υπηρεσίες οφείλουν να επανεξετάσουν τις εν λόγω αιτήσεις/μελέτες και να προβούν στην έγκριση ή την απόρριψή τους. Η ως άνω επισήμανση αφορά και τη διάταξη της περ. ββ) της παρ. Ζ του παρόντος.

Περαιτέρω, στην παρ. ΣΤ του παρόντος θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο, πέραν της υποχρέωσης άμεσης αποξήλωσης της κατασκευής κεραίας, να προβλεφθεί υποχρέωση αποκατάστασης του περιβάλλοντος, ιδίως σε περιπτώσεις που οι εν λόγω κατασκευές κεραιών εγκαθίστανται εντός δασών, δασικών εκτάσεων, πυρήνων εθνικών δρυμών κ.λπ..

14. Επί του άρθρου 29 παρ. 14

Συμφώνως προς την προτεινόμενη διάταξη, η οποία αντικαθιστά την διάταξη της παρ. 5 εδ. Ε) του άρθρου 1 του ν. 2801/2000, «Μετά από κοινοποι-

ηση των ως άνω αποφάσεων επιβολής ποινών [οι οποίες επιβάλλονται σε κατόχους παράνομων κατασκευών κεραιών που δεν φροντίζουν για την κατεδάφιση των κατασκευών αυτών μετά την, για οποιοδήποτε λόγο, διακοπή της λειτουργίας τους ή δεν τηρούν τις υποχρεώσεις τους σχετικά με τη σήμανση των κεραιών (άρθρο 1 παρ. 5 εδ. Δ του ν. 2801/2000)] στην αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία ή με πρωτοβουλία αυτής, διατάσσεται η κατεδάφιση, παράνομων ή μη, λειτουργουσών κατασκευών κεραιών συμφώνως προς τις διατάξεις του π.δ. 267/1998 (Α΄ 195) [«Διαδικασία χαρακτηρισμού και κατεδάφισης νέων αυθαιρέτων κατασκευών, τρόπος εκτίμησης της αξίας και καθορισμός του ύψους των προστίμων αυτών»].

Σχετικώς σημειώνεται ότι, συμφώνως προς το άρθρο 28 του ν. 4014/2011, αρμοδιότητα για την κατεδάφιση αυθαιρέτων έχει και η Ειδική Υπηρεσία Επιθεώρησης και Κατεδάφισης Αυθαιρέτων (Ε.Υ.Ε.Κ.Α.), οι αρμοδιότητες της οποίας επεκτείνονται σε όλα τα δάση, τις δασικές, τις αναδασωτέες και τις δημόσιες χορτολιβαδικές εκτάσεις, καθώς επίσης και σε άλλα ευαίσθητα οικοσυστήματα, τον αιγιαλό, την παραλία, τα ποτάμια, τις λίμνες και τα ρέματα, τους αρχαιολογικούς χώρους και, εν γένει, προστατευόμενες περιοχές της χώρας. Ειδικότερα, η Ε.Υ.Ε.Κ.Α. έχει αρμοδιότητα για τον εντοπισμό και τον έλεγχο αυθαιρέτων επεμβάσεων και κατασκευών, σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες οι οποίες μεριμνούν για την έκδοση των πράξεων απομάκρυνσης των αυθαιρέτων, συμφώνως προς την οικεία νομοθεσία, την παρακολούθηση των διαδικασιών καθαίρεσης και κατεδάφισης, την εκτέλεση των σχετικών πράξεων και τη μέριμνα για την απομάκρυνση των αυθαιρέτων κατασκευών, την ορθή διάθεση των οικοδομικών αποβλήτων (μπάζων) και την αποκατάσταση του περιβάλλοντος από τυχόν περιβαλλοντική ζημιά. Η Ε.Υ.Ε.Κ.Α. εκτελεί τις αποφάσεις κατεδάφισης με δικά της μηχανικά μέσα ή με μέσα ιδιωτικών επιχειρήσεων, μετά από σύναψη σχετικών συμβάσεων και σε συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της αποκεντρωμένης διοίκησης.

Υπό το φως των ανωτέρω, θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να συσχετισθεί η προτεινόμενη ρύθμιση προς τις ανωτέρω διατάξεις.

15. Επί του άρθρου 29 παρ. 16 και 17

Συμφώνως προς την προτεινόμενη διάταξη της παρ. 16 του παρόντος, η οποία αντικαθιστά το στοιχείο Α΄ της παρ. 4 του άρθρου 1 του ν. 2801/2000, «Α. Επιτρέπεται η εγκατάσταση δομικών ή μηχανικών κατασκευών, πάνω στις οποίες τοποθετούνται κεραιές, πομποί, αναμεταδότες και άλλες συναφείς εγκαταστάσεις, καθώς και η κατασκευή των απαραίτητων συνοδών έργων αυτών (όπως οδοποιίας, οικίσκων) σε δάση, δασικές, δημόσιες χορτολιβαδικές και αναδασωτέες εκτάσεις ή σε πυρήνες εθνικών δρυμών, εφόσον δεν προκαλείται κίνδυνος πυρκαγιάς ή ζημιάς στο δάσος, ύστερα από άδεια

του οικείου Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και με την προϋπόθεση προσκόμισης της άδειας εγκατάστασης κατασκευής κεραιάς ή, εφόσον αυτή δεν απαιτείται, της εκχώρησης ή της έγκρισης των ραδιοσυχνοτήτων λειτουργίας». Επίσης, συμφώνως προς την προτεινόμενη διάταξη της παρ. 17, η οποία προστίθεται στο σημείο β΄ του στοιχείου Ε΄ της παρ. 2 του άρθρου 1 του ν. 2801/2000, το οποίο αφορά εγκατάσταση σταθμών κεραιών σε εκτός σχεδίου περιοχές, «Στην περίπτωση που η επέμβαση πραγματοποιείται σε δασικού χαρακτήρα εκτάσεις σύμφωνα με τις διατάξεις της δασικής νομοθεσίας, επιτρέπεται, για λόγους δημοσίου συμφέροντος, η κατασκευή οικίσκου και συναφών δομικών κατασκευών, απαραίτητων για τη λειτουργία της κατασκευής κεραιάς, κατά παρέκκλιση των ανωτέρω». Σημειώνεται ότι, κατά πάγια νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας (βλ. ενδεικτικώς, ΣτΕ 951-2/1996, 3672/2001, 1986/2002, 3297/2007, 3596-7/2007 1508/2008, 4448/2010), οι επεμβάσεις στις εν λόγω περιοχές πρέπει να αποτελούν το μόνο πρόσφορο μέσο για την ικανοποίηση του σχετικού λόγου δημοσίου συμφέροντος και να γίνονται με τη μεγαλύτερη δυνατή φειδώ, με τη μικρότερη δυνατή απώλεια του δασικού πλούτου, εφόσον αποδεδειγμένως δεν μπορούν να γίνουν σε άλλη κατάλληλη έκταση, και μόνον εάν ο σκοπός δεν μπορεί να εκπληρωθεί με άλλον τρόπο, ο οποίος, έστω και δαπανηρότερος, δεν θα έθιγε την υπάρχουσα στην έκταση δασική βλάστηση, μετά από εξέταση εναλλακτικών λύσεων.

16. Επί του άρθρου 31

α. Στην παρ. 1 του παρόντος ορίζεται ότι: «Οι πάροχοι ηλεκτρονικών υπηρεσιών κατά την έννοια του άρθρου 2 περίπτωση λα΄ του ν. 3431/2006 ή του άρθρου 2 περίπτωση 5 του ν. 3592/2007 (Α΄ 161), καθώς και οι πάροχοι δικτύου κατά την έννοια του άρθρου 2 περίπτωση 4 του ν. 3592/2007 υποχρεούνται σε λήψη άδειας όλων των κατασκευών κεραιών που έχουν εγκαταστήσει και στερούνται της σχετικής άδειας». Επισημαίνεται ότι στην παραπεμπόμενη περ. λα΄ του άρθρου 2 του ν. 3431/2006 διατυπώνεται ο ορισμός του όρου «πάροχος δικτύου ηλεκτρονικών υπηρεσιών ή υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών». Επίσης, στην παραπεμπόμενη περίπτωση 5 του άρθρου 2 του ν. 3592/2007 διατυπώνεται ο ορισμός του όρου «πάροχος υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών». Υπό το φως των ανωτέρω, για λόγους ακριβολογίας, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο, αντί του όρου «πάροχοι ηλεκτρονικών υπηρεσιών», να χρησιμοποιείται στο παρόν ένας από τους αντίστοιχους όρους των παραπεμπόμενων διατάξεων, αναλόγως προς τη βούληση του νομοθέτη.

β. Συμφώνως προς τις διατάξεις των παρ. 2 και 3 του παρόντος, «2. Οι ως άνω κάτοχοι των κατασκευών κεραιών για τις οποίες: α) υπάρχει μελέτη ραδιοεκπομπών κεραιάς για την οποία έχει χορηγηθεί σύμφωνη γνώμη της

Ε.Ε.Α.Ε. ένα (1) μήνα τουλάχιστον πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου και β) έχει υποβληθεί μελέτη περιβαλλοντικών επιπτώσεων στην αρμόδια υπηρεσία πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος ή έχουν υπαχθεί στις Πρότυπες Περιβαλλοντικές Δεσμεύσεις, σύμφωνα με την περιβαλλοντική νομοθεσία και γ) έχει υποβληθεί αίτηση για κατασκευή κεραιάς στην Ε.Ε.Τ.Τ. πριν από την έναρξη ισχύος του παρόντος, οφείλουν να εξασφαλίσουν τις προβλεπόμενες άδειες εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος. Η εν λόγω προθεσμία είναι αποκλειστική. 3. Οι ως άνω κάτοχοι κατασκευών κεραιών, οι οποίες χρησιμοποιούνται για ραδιοφωνική ή τηλεοπτική ευρυεκπομπή νομίμως λειτουργούντων ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών σταθμών, βρίσκονται εκτός αστικού ιστού και λειτουργούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος χωρίς τις προβλεπόμενες άδειες και εγκρίσεις, οφείλουν να εξασφαλίσουν τις προβλεπόμενες άδειες εντός είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος. Η εν λόγω προθεσμία είναι αποκλειστική».

Σχετικώς παρατηρείται ότι, ενώ συμφώνως προς την παρ. 1 του παρόντος, «οι πάροχοι ηλεκτρονικών υπηρεσιών (...) και οι πάροχοι δικτύου (...) υποχρεούνται σε λήψη άδειας όλων των κατασκευών κεραιών που έχουν εγκαταστήσει και στερούνται της σχετικής άδειας», από τη διατύπωση των διατάξεων των παρ. 2 και 3 συνάγεται ότι η παρεχόμενη δυνατότητα εξασφάλισης της προβλεπόμενης άδειας καθώς και νόμιμης λειτουργίας των κατασκευών κεραιών εντός της θεσπιζόμενης προθεσμίας των είκοσι τεσσάρων (24) μηνών αφορά μόνον α) τις ήδη εγκατεστημένες κατασκευές κεραιών οι οποίες πληρούν τις προϋποθέσεις της παρ. 2, και β) εκείνες οι οποίες χρησιμοποιούνται για ραδιοφωνική ή τηλεοπτική ευρυεκπομπή νομίμως λειτουργούντων ραδιοφωνικών ή τηλεοπτικών σταθμών, βρίσκονται εκτός αστικού ιστού και λειτουργούν κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος, χωρίς τις προβλεπόμενες άδειες και εγκρίσεις (παρ. 3 του παρόντος). Εν προκειμένω θα ήταν, ενδεχομένως, σκόπιμο να διευκρινισθεί εάν η δυνατότητα εξασφάλισης της προβλεπόμενης άδειας και νόμιμης λειτουργίας των κατασκευών κεραιών επί είκοσι τέσσερις (24) μήνες από την έναρξη ισχύος του παρόντος αφορά το σύνολο των κατασκευών κεραιών που έχουν ήδη εγκατασταθεί και στερούνται σχετικής άδειας ή μόνον εκείνες οι οποίες πληρούν τις προϋποθέσεις των παρ. 2 και 3 του παρόντος.

Επίσης για λόγους σαφήνειας, θα ήταν σκόπιμο να διευκρινισθεί εάν οι προϋποθέσεις που τίθενται στην παρ. 2 αφορούν και τις κατασκευές κεραιών οι οποίες αναφέρονται στην παρ. 3 του προτεινόμενου άρθρου.

γ. Συμφώνως προς τις προαναφερόμενες διατάξεις, οι κάτοχοι των ως άνω κατασκευών κεραιών οφείλουν να εξασφαλίσουν τις προβλεπόμενες άδειες εντός αποκλειστικής προθεσμίας είκοσι τεσσάρων (24) μηνών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος. Περαιτέρω, με τις προτεινόμενες διατάξεις των

παρ. 4 και 5 του παρόντος ορίζεται ότι, μέχρι να παρέλθει η προθεσμία των είκοσι τεσσάρων (24) μηνών, οι ως άνω κατασκευές κεραιών θεωρούνται ως νομίμως λειτουργούσες. Η κατασκευή κεραιάς θεωρείται μη νόμιμη, και ε-φαρμόζεται η ισχύουσα νομοθεσία επιβολής κυρώσεων εάν α) εντός της προθεσμίας απορριφθεί η αίτηση για την κατασκευή κεραιάς ή β) παρέλθει η ανωτέρω προθεσμία, χωρίς να έχει χορηγηθεί σχετική άδεια.

Εν προκειμένω, θα ήταν ενδεχομένως σκόπιμο να διευκρινισθεί το ζήτημα της παρόδου άπρακτης της ανωτέρω προθεσμίας με υπαιτιότητα των αρμόδιων υπηρεσιών σε περίπτωση που ο κάτοχος κατασκευής κεραιάς έχει προβεί σε όλες τις σχετικές απαραίτητες ενέργειες και διαδικασίες εντός της θεσπιζόμενης προθεσμίας.

Αθήνα, 17.02.2012

Οι εισηγητές
Αθηνά Κοντογιάννη
Επιστημονική Συνεργάτιδα
Δημήτριος Βασιλείου
Ειδικός Επιστημονικός Συνεργάτης

Ο Προϊστάμενος του Α΄ Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας
Ξενοφών Παπαρρηγόπουλος
Αν. Καθηγητής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας

Ο Προϊστάμενος της Β΄ Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αστέρης Πλιάκος
Αν. Καθηγητής του Οικονομικού
Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Κώστας Μαυριάς
Καθηγητής της Νομικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών